

МИЛАН НЕШКОВИЋ, РЕДИТЕЉ ПРЕДСТАВЕ „БЕЛА КАФА“, НП БЕОГРАД

Породица је девастирана

– Док се чита текст Аце Поповића, иако изгледа једноставно, али када глумац треба да изговори те реченице и да, при том, нешто ради и да се креће по сцени, онда и изгледа као немогућа мисија, – каже Милан Нешковић, који је 2009. године у НП Ужице, оставио гечји комад „Црвенкаја“, иакође, ио тексту Александра Поповића, а који се и данас ира

Како сте пришли тексту Александра Поповића? Је ли било неке врсте страхопоштовања?

– Крај представе који је веома, веома важан за овај комад, настао је седам дана пред сам крај процеса рада. Крај неког проблема, који смо ми хтели да третирамо током целог процеса, треба да буде и крај саме представе, а не крај из писчевог текста, него онај који је осмислила ауторска екипа. У том делу увек постоји страх, поготово када је у питању Аца Поповић. На папиру, док се чита тај текст, то тако изгледа једноставно, али када глумац треба да изговори те реченице и да, при том, нешто ради и да се креће по сцени, онда то изгледа као немогућа мисија.

Комад јесте прича о породици која не бежи, него је сценографија притиска и истискује са сцене, што је веома успела метафора о њеној судбини и судбини друштва...

– Платон је рекао да је породица нуклеус друштва. Не можемо без породице. Ако урушимо породицу, остаћемо без основног постулата друштва. То се не дешава само код нас, него и на глобал-

ном нивоу. Породица је девастирана. Сви моји пријатељи који су разведени, а имају децу, њихова деца не знају шта значи бити члан

приземљу и подруму предратне двоспратне виле, а на спрату је офталмолошка ординација. По зидовима су графити – „Правда

породице. Оно због чега је породица битна, јесте то што се најтурбулентнији историјски догађаји најбоље осећају кроз породицу. Не кроз појединца, него кроз појединце у групи која их везује много јачим, ДНК везама.

Где је нестала породица из синоћне представе и на крају – где ћемо сви да одемо?

– То јесте основно питање представе. Неколико дана пре премијере отишли смо на ћевапе у „Валтер“, који се налази у Страхињића бана у Београду, у

за Уроша“, „1839“ и слични и питам се чија је то вила. Где су Јабучилови који су, очигледно, живели у њој? То је била кућа у којој је некада живела грађанска породица. Питам се где су ти људи, где су нестали? Где је нестала српска грађанска породица? Ми данас живимо у друштву са изразитим социјалним разликама и нико се не буну. Они што су на социјалном дну немају снаге да се побуне, а они на врху су малобројни и немају потребу за побуном. То значи да је кључ у томе – хајде да

се решимо ових из средине, јер су они највећи проблем.

Идеологије су се смењивале али, чини се, ми се не мењамо. Ако нисмо открили ко смо, дали сте током истраживања и рада на представи открили могући одговор на питање зашто не знамо ко смо?

– Сваки пут када помислим да сам дошао до иоле рационалног одговора на то питање, схватим да не постоји рационално објашњење, јер ми нисмо рационална нација. Ми смо емотивна нација, која већину ствари ради на основу емоција, ината, љубави, страха, мржње... Када те ствари покушавамо да рационализујемо у позоришту, долази до контрадикторности којима се позориште и бави, али попуто је немогуће рационализовати такав народ, који нема рацио, већ се води духом, а то нас ипак даље држи.

Имате ли планове за нову представу?

– Следеће године требало би да радим у Сомбору нови комад Миливоја Млађеновића о чувеном сомборском сликару Милану Коњовићу. Требало би да радим и у Бањалуци, али се нисмо договорили о томе који ћу текст поставити. У току су и договори у Атељеу 212, да на пролеће урадим „Дон Кихота“, који би требало да буде један од највећих пројеката следеће године. После 15 година, поново читам тај роман и мислим да је то највеће дело икада написано.

Н.К.

РАЗГОВОРИ О ПРЕДСТАВИ И ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД

Знамо ли ко смо?

Александар Милосављевић, позоришни критичар, водитељ: Све се ту таложи- различите идеологије, прилике, неприлике, различити ставови о животу. Тај менталитет једино остаје непроменљив. Трагови

вић показује да је, после Нушића, највећи познавалац Србије, српског друштва, људи, проблема и свега што нас у нашим очима чини тако великим. Вечерас сам уживала у сваком слову које сте

Молина Удовички Фотез, аутор адаптације: Проблем овог народа је у томе што ништа не научи. Кроз све ужасе и турбуленције, сваки пут учи из почетка. Сваки пут идемо из нуле, као да прошло

Вања Ејдус, Црква Ружица: Мени није толики проблем његова реченица, колико психологија ликова. Први пут смо се сусрели са њим на академији и тада сам се много намучила. Овде није било

парола, политичких прокламација остају и подсећају нас да се све врти у круг и да се ништа не мења. Мени је фасцинантно како је прочитан овај текст. Постоји идеја у театрологији да је Аца Поповић, један од наших најплодоноснијих писаца, често извођен, али да је за њега јако тешко пронаћи редитељски кључ. Није тешко набројати имена редитеља који су, до сада, имали кључ за инсценацију драма Александра Поповића.

Бојан Муњин, селектор Фестивала: Реч је о луцидном и врло модерном тексту, мудром на оштар начин. Такође, реч је о модерној и интригантној инсценацији, која се са једне стране руга, а са друге стране воли све те људе и јунаке. То је на граници између хумора и плача. Апсурд нашег времена је то што се ради о културној и људској ерозији једног народа, који све више тоне и приближава се рубу, како се представа приближава крају. Апсурд је да ви данас не можете водити разговор на релевантан начин о културној ерозији. О политици – да, али о културној ерозији – не. Из многих разлога, ова представа је јако добра.

Александра Гловацки, критичар Билтена ЈПФ: Аца Поповић

изговорили, сваком погледу који сте упутили, свему што сте пружили – понаособ и као ансамбл. Ја више од позоришта не тражим.

Олга Одановић, Мајка Јања: То је мајка која хоће све да разуме, која хоће све да подржи, она је ту кад треба, можда и када не треба, свима је на дохват руке. Мајка Јању можете да узмете када вам затреба, она је ту и када спава и када не спава, присутна и онда када није. Мајка Јања је мајка за све. Она брине о свима, чује све што треба и понешто што не треба, а ако је потребно, правиће се да није чула. Такве мајке данас су велика реткост или их ја не познајем.

Милан Нешковић, редитељ: Пре свега, желим да се похвалим, да сам своју прву професионалну режију потписао у овој овде згради, у ужичком Народном позоришту. То је управо био Александар Поповић. Иначе, Жељко Хубач ми је предложио да прочитам овај текст. Сећам се да сам га звао око пола три у ноћ, како бих ставио шапу на текст и ставио му до знања да не треба да га да ником другом. Причамо о турбулентним историјским временима, о човеку, целој породици.

пута није било. Хајде да једном застанемо, па да не морамо из почетка. Хтела бих да кажем да није било лако скраћивати овај текст, али радили смо заједно, Милан и ја. Били смо стрпљиви и отишло је скоро четрдесет посто текста. Било нам је најважније да прича о породици буде у центру. Јако је тешко скратити, а не изгубити поенту.

Бранко Видаковић, Момчило Јабучило: Овај текст ми се јако допао, још када сам био на Академији. Проблем са Поповићевом реченицом је у томе што је јако тешка за памћење. Мало је ишчашена. Све делује јако лако, а онда се испостави да то није то. Ово је занимљива представа, јер ми смо другачији сваки пут. Вечерас сам схватио да је Момчило Јабучило симбол наивног српског народа. Истина, он је капиталиста, који је залутао у погрешно време.

Нада Шаргин, Зора Шишарка: Док сам радила на лику, покушавала сам да јој нађем негативне стране, на основу свега што ради. Међути, шта год да сам покушавала, нисам успела, то ми у решењима увек исклизне. Ацова кћерка ми је рекла- немој да се трудиш, он је обожавао такве жене, нећеш јој ману наћи.

те муке, јер је постојао кључ, који смо пратили.

Павле Јеринић, Дели Јова: Не знам да ли је Аца Поповић волео Дели Јову, али ја сам га заволео радећи на овој представи. Поруча коју сам могао да схватим, радећи на овом комаду, је да он сваки час, према потреби, прелеће са једне на другу страну. Мени је било много драго што сам могао да га разумем. Врло смо лаки на језику када треба да осуђујемо људе. Не кажем ни да свакога треба пребити. Ту имамо најгори могући догађај – Други светски рат. Ова представа ме је обогатила за једно важно, лично искуство.

Ненад Стојменивић, Срђа Злопоглеђа: Било је јако тешко. Први пут када читаш Ацу Поповића, схватиш да би то могао да ти буде веома значајан корак за глумца. Све то делује лагано, топло, разиграно, људски, али за глумца је баш тешко. Вањин отац ми је једном рекао да се понекад деси та срећа, да се коцкице тако сложе и испадне нешто велико. Мислим да се то овога пута десило. За мене, ово је засигурно једна од најбољих сарадњи у којима сам учествовао.

Ана Милошевић

ОЛГА ОДАНОВИЋ, МАЈКА ЈАЊА

Ви сте они које бирају, ретко кад ви бирате

- Саосећам са својим младим колеџама који не моју да нађу ујточишће ни у једном позоришту. Чула сам иодатак да је 1.600 љумаца на бироу. За све њих овде сијурно нема довољно џосла, - истиче љумица Олја Одановић

Можете ли да упоредите ситуацију у нашем театру у време када сте Ви почињали каријеру са оним што позориште младим глумцима нуди данас?

- Огромна је разлика. Када сам ја дипломирала, а то је било 1985. године, била су много срећнија и боља времена у којима су млади, даровити људи, имали срећу да реалтивно брзо дођу до ангажмана, наравно под условом да вас неко примети, види да имате дара и талента. У то време уколико би се нека класа на Академији издвојила, била посебна, није било немогуће да је целу приме у стални ангажман у позориште. Нажалост, то данас није тако и врло саосећам са својим младим колегама, глумцима који не могу да нађу ујточиште ни у једном позоришту. Не баш нико, али врло ретко се примају млади глумци у стални ангажман. Генерације које стасавају носе своје време и своју причу, што је сасвим уреду, али се знано разликују од времена када је стасавала моја генерација. Имам прилику да радим са младим људима па видим да међу њима има јако даровите деце која су посвећена, али као да недостаје та посебна врста љубави према послу. Они би хтели да буду сад, одмах све. Да што пре постану популарни, заборављајући при том да је неопходно да радите на себи, будете максимално посвећени и да тежите да трајете 20, 30 или 40 година. Ваљда им ово време и нове технологија диктирају другачији ритам, али без обзира на то не желим да их оправдавам. Они једноставно морају да се врате себи и схвате, да озбиљно бављење глумом захтева велики рад и конитнутет. Првише глумаца излази годишње из наших школа и са факултета, а не постоји потреба за њиховим ангажманом. Немам ништа против приватних школа и факултета, али је за мене лично ФДУ, због програма и начина рада, био и остао мера за све. То одговорно тврдим, без жеље да некога увредим. Данас ми је једна новинарка рекла, док смо путовали овамо, да има 1.600 глумаца на бироу, а знамо да је продукција у позоришту и на филму све мање. То је огроман број незапослених глумаца.

Да ли сте Ви могли да бирате улоге, или си оне бирале и проналазиле Вас?

- У мом случају некако су увек мене бирале. Ваљда су нешто проналазиле у мени, била сма им потребна. На основу нашег претходног рада, редитељи имају неко поверење у вас и

зато бирају глумце који су нешто већ показали. Немају често храбрости и ја им то замерам, да ангажују младе, талентоване, али неафирмисане глумце. Уз мало рада са њима они могу да дају много. Редитељи морају да буду храбрији и пруже шансу глумцима који ће први пут стати на сцену.

Како се припремате за своје улоге и успевате да их учините тако уверљивим?

- Пут је изузетно дуг. Ако се гледаоцима чини да је улога аутентична и уколико могу да се идентификују са ликовима које играете, то значи да сте успели. За мене је то најузбудљивије у овом послу, кад вас тај неки нови лик потпуно узме. Најтеже је стићи до аутентичности која подразумева једноставност. Лако је кад играте персифлажу, радите гротеску или фарсу, али да уђете у менталитет, у душу, у унутрашњи свет тог човека кога ви треба да представите, то је оно што је компликовано и тешко. Волим да пронећем неког или нешто из живота ко ме подсећа на лик који тре-

ба да донесем. Онда из себе извлачим нешто од особина које поседујем које би биле најадекватније за тај лик. Просто тражим начин да оправдам особу коју ћу играти, тражим најоштрије боје у њеним карактерним особинама. И онда дођемо до тога да то пријемљиво изгледа. Ја се увек трудим да ти људи буду живи на сцени, јер само тако им се може веровати. При том морате да верујете у то што играте. Ако ви реплике изговарате заиста до краја верујући у њих, онда ће и публика да вам верује.

Да ли нам недостају савремени текстови у театру?

- Итекако. Имамо јако даровите писце и међу младима. Морам да поменем Милену Марковић која је једна изузетна спсиатељица и прави фантастичне комаде. Али она је једна. Жао ми је што их нема бар неколико. Савремени текстови и кад их има баве се политиком или су по систему прст у око друштвено ангажовани. Волела бих да видим текстове који ће се бавити људским судбинама, јер мислим да је то ужасно важно и на филму и у позоришту. О комедијама да не причам. Ми смо духовит народ и има много тога из чега би могле да се изроде фанатичне комедије.

Радите ли нову представу?

- У Звездара театру, 16. новембра биће премијерно изведена представа „Гозба“ у режији Вељка Мићуновића, за коју је текст писао Филип Вујошевић. То је представа о нама, о пропасти једне српске породице. Трагикомична прича о људима који пропадају због беде и немаштине, а данас их је у Србији све више таквих. Пре једно десетак или петнаест година када је овај текст настао, можемо да кажемо да је свака пета, шеста а можда и осма породица била у распаду. После толико година, нажалост, мислим да је данас богами, свака друга породица угрожена.

В. Туцовић

Impol
Aluminium Industry
Impol Seval

БРАНКО ВИДАКОВИЋ, МОМЧИЛО ЈАБУЧИЛО

Магија се десила

- Дрaме Аце Поповића о радничкој класи, о људима са периферије, мени нису били занимљиве, осамдесетих, док сам био студент. Ипак, сиремајући сада „Белу кафу“, колико сам се запрејао за овај комад и сваким извођењем мени се слатала нека нова коцкица, - каже за Билтен ЈПФ-а, љумац, Бранко Видаковић

Било нам је катарзично са смехом до суза и плача, шестог фестивалског дана и публика је ту захвалност и уживање сасвим отворено показала глумцима Народног позоришта Београд, које смо имали прилику да гледамо по други пут на овом Фестивалу.

- Публика добро реагује на ову представу јер види колико је ми волимо. Исто је било вечерас у Ужицу, - каже Видаковић, о првим утисцима након представе и наставља:

- Магија се не деси увек, а вечерас је то било. Тачно је да нисам био велики љубитељ Аце Поповића, студирао сам осамдесетих, и његови комади о радничкој класи, људима са периферије, мени су деловале рaссе, није ми то било занимљиво. Ипак је он добар писац. „Бела кафa“ ми се тек сада свиђа, што сам је дуже радио, постајао сам све зареја-

нији, почеле су да ми се склапају коцкице. Било ми је тешко да научим текст, а ја сам иначе, познат по спором учењу, али кад сам залегао, то је било право. Оно што нам је било најлакше и најлепше је што је коначно дошао Милан Нешковић, млади редитељ са добрим кључем за представу. Он је изузетно талентован. Са њим сам већ радио један тежак текст „Код вечите славине“. То су они текстови који се никад или само једном

поставе. Изгледа да он воли такве изазове, не иде конвенционалним путем, али никад не долази неспреман попут неких младих, надобудних редитеља. То нам је олакшало рад јер смо врло брзо схватили, шта нам је чинити.

Видели смо грађанску драму са елементима бурлеске, али има ли смисла говорити о грађанском друштву када се оно раслојило на богате скоројевиће и сиромашни пук, разних занимања и образовања?

- Нажалост, ово друштво је прогутало своје класе, али доста је ствари пропало овде од деvedесетих. Држава је онакава, како јој народ допусти да буде, као дете, коме родитељ попушта, и које је до краја постало размажено. Проблем је што то дете има све прерогативе силе, па вас још и малтретира. Имам утисак, да, кад би сутра ставили катанац на Народ-

но позориште, можда би три дана протествовале Жене у црном и љубитељи кучића, а после би дошли неки нови драматични догађаји и људи би продужили даље. Толико је све постало површно, па ето не ради ни Народни музеј годинама, па ништа. Понекад се тога сете, помене неко, кад дође нови министар па обећа нешто и толико. Докле год нас ништа много не дира, докле год нам је све свеједно, не можемо, да очекујемо да нам буде боље. Јасно је да се бавимо преживљавањем и да нас тиме намерно и смишљено анестезирају, али то се дешавало и у другом земљама, па људи то некако прекину, лупе шаком о сто. Овде су људи заспали и уметност им је на последњем месту. Док је тако ми ћемо бити срећни што уопште добијамо неке плате и што нисмо добили катанац.

М. Петровић

ПРЕДАВАЊЕ ПРОФ. ДР ЈЕЛЕНЕ ТОДОРОВИЋ „ИДЕАЛНИ ПОРТРЕТ ДРЖАВЕ“

Портрет оснивача

- Уметничка дела чинила су њословенској двора сличним дворским комплексима у Бечу или Риму, чиме се слала њорука да Краљевина Југославија њријада и њијој евројској култури, каже њроф. др Јелена Тодоровић

Проф. др Јелена Тодоровић, историчарка уметности и редовни професор на Факултету ликовних уметности Београдског универзитета, у Пратећем програму ЈПФ одржала је предавање о стварању колекције уметничких дела Дворског комплекса у Београду.

Ликовна збирка садржи 338 дела, а она су сачувана и у посебном каталогу објављеном 2014. у издању „Платонеума“ у Новом Саду, који уз проф. др Јелену Тодоровић потписује и Биљана Црвенковић. Државна уметничка колекција Дворског комплекса у Београду садржи и бројна дела примењене уметности чија је обрада у току.

- Свака држава жели да створи идеалну слику о себи и то је, од ране ренесансе до данашњих дана, нормална ствар државне пропаганде. У то улази и визуелни приказ који свака држава о себи ствара. Државна уметничка колекција (ДУК) Дворског комплекса у Београду основана је када и сама Краљевина Југославија, 1. децембра 1929., а последње дело откупљено је 1978. године. Најзаслужнији за њено стварање су краљ Александар и кнез Павле, који је био историчар уметности, колекционар са знањем и контактима кључним да би нека од значајних дела ушла у прву државну колекцију. Велики корпус дела су

нека од најбољих остварења чувених југословенских аутора Ивана Мештровића, Франца Слане, Влаха Буковца, Марка Челебоновића, али и најзначајнијих европских уметника који су стварали од 15. до 19. века, - каже др Тодоровић и објашњава:

- Дела сакупљена пре Другог светског рата требало је да означе два лица те државе: државу у настајању која има пребогату културну историју и да, иако је тек настала, припада културном европском простору коме припадају дела из европске збирке. Тако су се у колекцији нашла дела Николе Пусена, Гаспара Дигеа, Николе Шапрона и других великих уметника која означавају различита подручја европске културне историје као што су: Хонде Котер (представник фла-

манске уметности), Палма Векио, Лиђинио, Карло Каљари (представници италијанске уметности), имамо Александра Рослина (Швеђанина пореклом, са историјом рада портретисте на руском двору), Франца Завијера Винтерхалтера итд. Сви они треба да покажу да је Југославија, иако званично проглашена 1929., културно- историјски простор који је увек припадао европској културној историји. Та уметничка дела на зидовима југословенског двора чинила су га сличним дворским комплексима у Бечу или Риму. Са друге стране, дела најбољих југословенских уметника симболизовала су земљу са врхунском културном политиком и дометима. Колекција је сада затворена, нема више аквизиција, али није више затворена за јавност као некада. Може да се обиђе преко Туристичке организације Београд сваког викенда између априла и октобра зато што, нажалост, због јако лоших услова током зиме дела морају да се повлаче, - каже проф. др Тодоровић.

С. Васиљевић

РЕЧ КРИТИКЕ

Сањана шоља спокоја

Шоља беле кафе, она јутарња, симбол је грађанске умирујуће константе, сигурности, спокојне навике, континуитета... свега што овим просторима недостаје. Како се то супротно од спокоја, мира и сигурности преживљава, тиме се Александар Поповић мудро, и горко и духовито, бави у овој својој шољи "Беле кафе", пратећи једну београдску породицу кроз турбулентне године Шестоаприлског рата, окупације, "савезничког" бомбардовања, победе комунизма, Голог Отока, па до првих "подухвата" западне демократије на овом тлу. Породица је и сама својеврсна мешавина две биолошке породице. Прву чине добростojeћи предратни индустријалац удовац, са ћерком склоном религијским утехам и сином склоним револуционарним сновима. Другу представљају удовица радника погинуло испод неисправне пресе у домаћиновој фабрици и њено двоје деце – заносна лепотица "слабијег морала" и љутити скојевац који израста у ригидног комунисту.

У сукобу са силама споља, као и у међусобним сукобима, социјалним обртима који једне дижу а друге спуштају, ликови пролазе кроз страхове, издаје, мржње, самилости, затворска мучења, одласке и доласке, сталне мене, да би се као једина чврста тачка, једино уземљење, показала њихова међусобна љубав, која успева да преживи.

Комад је са завршетка пребогатог опуса Александра Поповића, и одудара од његових распoјасаних периферијских фарси. Ово је грађанска драма далеко чвршће структуре, сведенијег језика од уобичајеног, али и даље богатог и прецизног. Ликови се изражавају у зависности од социјалног статуса, образовања али и у складу са говорном матрицом свог идеолошког опредељења, што такође сведочи друштвено условљеност – тај покретач трагичког сукоба овог простора.

Пред публиком се одвијају последице догађаја који се одигравају ван зидова дома, а утичу унутар четири зида. Мајсторски их, врхунски их носи шесторо глумца. Бранко Видаковић као Момчило, у једној од најкомплекснијих и најупечатљивијих својих улога, игра типичног грађанина, пристojног, доброг, жељног мира, и склоног грешкама не из зла, већ из слабости. Грешкама које, истина, нарастају до катастрофалних размера – убиства радника, полицијског пребијања због штрајка, пописивања издајничког прогласа... Све иза меког лика, који би само да породица живи у миру, а он има своју уобичајену шољу беле кафе.

Мајка Јања Олге Одановић, типична је патријархална "Катица за све", спремна да дочека и помази, али и да груне кад неко прекорачи меру људске пристojности.

Њена разуздана ћерка-завод-

ница донекле је реликт оних Поповићевих периферијских жена, писцу толико драгих, што их ноге не држе чврсто "пред мушким", па јој отуда и име, Шишарка, јер свако мало пада. Заносно је игра Нада Шаргин, као неодољиво чисту, од свих најчистију, јер воли, љуби, рађа децу различитим мушкарцима, које без дилеме користи да извлочи породицу из свих могућих невоља и затвора у које упадају.

Ружица (коју зову и Црква) Вање Ејдус супротност је Шишарки; колико је прва спретна у животу а неспретна са књигама и памећу, толико ова друга своје животне неспособности компензује сновима. Снови су и револуционарни занос двојице момака, Јове Павла Јеринића, који у тај занос одлази као богаташки син, па се лакше и успешније носи са менама и разочарењима, за разлику од Срђе Ненада Стојменовића, коме је комунизам освета и за мртвог оца, и за ту вечиту захвалност коју мора да осећа јер је примљен у богаташку кућу. Његови снови, више од свих, прерастају у мору, јер он највише забразди у строгост и мржњу.

Милан Нешковић, награђен за ову режију значајном наградом "Љубомир Муџи Драшкић", ликовне уз помоћ увек креативне сценографије Весне Поповић смешта у даскама омеђен простор дома, притиснут стропом, без прозора, са помичним отвором кроз који се улази и излази, чиме се јасно мар-

Пише:
Александра Гловацки

кира породични контекст који одређује драму. Ту су само једна фотеља и кристални лустер изнад ње, тај својеврсни грађански престо, који наизменце деле фабрикант и комуниста, док остали могу евентуално да се наслоне на рукохвате. Нешковић све те страшне, често кржаве догађаје, режира као комедију, повремено са елементима водвиља, чиме не само да не умањује тематску озбиљност, већ је том инверзијом управо повећава.

Ту је и радио апарат. Њега Момчило користи да слуша ББЦ за време рата, а много више Шишарка, да пусти музику и унесе мало славља и веселости у ту озбиљну и сумрачну кућу. Са тог радија ликови слушају драму сопственог живота, текст написан ван њих, улоге подељене ван њиховог учешћа. Слушају то на крају, док их зид дома гура напоље, у публику. Узимају кофере и одлазе. Да ли само одлазе, што даље од тог нељубазног места, или су коначно покупили пртљаг искуства, па неће изнова и изнова исто пролазити – то ће сваки гледалац да закључи по сопственом осећању.

РЕЧ ПУБЛИКЕ

Добро је, насмејати се

Сања Кнежевић – лекар: Представа нас дозива себи. Брзо заборављамо неке битне ствари и чињенице. Феноменалан текст, а ликови доведени до перфекције. Једино што ми је мало засметало јесте што нисам успела добро да видим шта је писано по зидовима.

Дејан Милић: Одличан текст. Добро осмишљена сцена, која овако минималистичка најбоље говори. Глума одлична.

Јелена Јовановић: Добро је насмејати се на некој овогодишњој представи. Одушевило ме је то што су ликови тако верно и тако детаљно урађени, да за овакво њихово отварање никаква сценографија није била потребна. Одлично су нам презенто-

вали наше животе. Али волела бих да сам све натписе могла прочитати.

Иван Илић: Одлична прича Поповића која нас и данас јако добро осликава. Одлична глума целог ансамбла, дисали су као једно на сцени. Одлично и врло добро осмишљено редитељско решење. Овом представом уверили смо се да има и добрих комада у продукцији националног театра.

Милица Перић: Иако сам у неким ситуацијама плакала од смеха, било је много више тренутака када ми је долазило да стварно заплачем. Вечерас је било право живљање у позоришту.

Б. Д.

РЕПУБЛИКА
СРБИЈА

Министарство
културе и
информисања

ГРАД
УЖИЦЕ

НЕНАД СТОЈМеновић, СРЂА ЗЛОПОГЛЕЂА

Идеали су нам постали страни

- Живимо у једном бруталном времену, глобалистичком друштву, пуком капитализму који нам је намећнућ и који се овде зајачао у оном свом најгорем облику,- каже љумац, Ненад Стојменовић

Имамо ли данас визију својих живота?

- „Бела кафа“ је прича о правим, типичним узорцима нашег друштва, нашег поднебља, обичног српског народа. Што се тиче мог лика, Срђе Злопоглеђе, највише ме је привукло то што је он овде једини човек који има јасну идеју и јасну визију. Па нека је то и погрешно, екстремно. Али просто то постоји, што ни данас никако није мала ствар. Он је лик коме сам и сам завидео на идеалу који има. Данас је у нашим животима све погажено. Ми смо били носиоци промена и тог 5. октобра. Тада смо носили велику наду, па смо осетили велики пад и велико разочарење. Тако да ме је овом лику привукла прича о успону и паду. Једна трагична линија обичног човека који је део некакве породице. Овај текст је тако топло и животно писан, тако препознатљиво, свакодневно. Комад је цео невероватан, какав је био и сам писац. Тако да смо и ми успели да овај комад урадимо као једно, као да изводимо веома добар концерт.

Колико успевамо да следимо своје идеале?

- Не успевамо уопште. Најгоре је то што нам је овај данашњи животни образац наметнут. Ми

живимо у једном бруталном времену, глобалистичком друштву, пуком капитализму који нам је на-

метнут и који се овде запатио у оном свом најгорем облику. Данас је човек убеђен да треба да ради 15 сати дневно и да је то много добро за њега. То нам и намеће да су нам идеали и идеологија постали страни. Не само мени, овој нашој генерацији, већ и деци. Али најстрашније је када погледате данашњу децу и када их замислите

за 10-15 година. Врло је кошмарна та слика, јер у њима се не види визија како би требало ово друштво

да изгледа. Шта је оно што би они желели да виде. Како би они желели да живе. Мислим да морамо хитно да мењамо многе ствари, док још нисмо сасвим закаснили.

Од Шекспира, па и пре њега, животи се воде „у зачараном кругу“. Хоћемо ли успети да се извучемо из тог круга?

- Волим да на ствари гледам

оптимистично. Са одређеном дозом лакоће. Али када реално погледам, та слика није онаква каква би требало да буде. Тако да, као и већина и ја градим свој микро план који покушавам да скројим онако како желим, онако како сам то замишљао као дечак. Желим да верујем да постоји начин. Али требало би све претходно уништити, да би се градило нешто ново, боље и квалитетније. Луде ствари нам се дешавају. Волео бих да грешим, али мислим да ћемо бити савременици великог, глобалног лудила на свим странама и на свим пољима.

Стални си члан националног ансамбла. Поред позоришта радиш ли на још неком пројекту?

- У ансамблу Народног позоришта сам већ 15 година. Највише ме има ту. Имам и нови наслов који смо почели да играмо. Има ме у добрим поделама и квалитетним улогама, којих није нешто баш велики број, али ниједне не бих желео да се скорије ослободим. Све су то различите ствари и различити жанрови. За сада сам у потпуности задовољан, срећан и испуњен. Филмове, серије и документарце слабо радим, а тренутно ме и не интересују претерано.

Б. Дамњановић

Dobrodošli

UniCredit Bank

Banca Intesa

infoera

Вести

УЖИЧКА НЕДЕЉА

RC
Remontni centar d.o.o.
31000 Užice
Radnička 11
031/563-070
064/26-81-533

О ПРЕДСТАВИ

ИЗ КРИТИКА

Породична прича
и феминистички есеј

...Представа "Шћери моја" рађена по тексту Маје Тодоровић (награда на конкурс Црногорског народног позоришта за савремени домаћи драмски текст), потврдила је стваралачку репутацију Ана Вукотић - она режира само када има што да каже, и зна како ће то рећи. А то је, чини се, најбоља могућа позиција за редитеља.

Поставка текста Маје Тодоровић врло је интригантна. Имамо "грађанску", у основи породичну причу са црногорског двора, која неаметљиво израста у феминистички есеј, не памфлет, свакако. Спретно је отворен простор и за сатирични поглед на једно поглавље црногорске историје. А то што ће нам та сатира дјеловати сасвим актуелно, говори нешто о данашњем црногорском друштву. Дворјани, комични и тупи, "црногорски" посвећени љубави према Господару дјелују трагично анахроно у свим оним модернијим слојевима приче. Зато их Зоркина (интелигентна) питања по правилу налазе неспремне и збуњене. Односно, ласно би јој они одговорили да није - Господарева мезимица. Тако да се круг удвориштва вјечито исписује, сам доцртава. И данас љубав према Господару дјелује једнако анахроно и калкулантски, али је једнако - црногорска константа.

Представа почиње рођењем најстарије краљеве кћери - Зорке. Ту је и пригодни, државни пјесник, који "мисли у одама". Поп, војводе и сердари, сви су ту. Ипак, право славље слиједи када се роди син, пријестолонаследник. Тада видимо Зорку, као дјевојчицу која у разговорима са оцем, покушава схватити зашто она неће бити краљица, иако је рођена прва. То су духовити дјелови - Зорка пита оца: Има ли, ипак, нека земља у којој влада жена. Када отац помене Енглеску, књагињица пита: А јесу ли они већи и богатији од нас?

Зорка израста у, уз свога оца, носећи лик драме. Она се сукобљава са свим облицима притиска - од друштва, напорних обичаја, породице...

Важан је и онај моменат када породична прича прераста у политичку. Тада видимо читав Зоркин животни лук - од инфантилне опсесије пријестолом до шекспиријанског трагизма - смрт ће је ипак спријечити да постане краљица, додуше не у Црној Гори, већ у сусједној Србији.

Десио се прави театарски спој - вриједан текст добио је режијски инвентивну и глумачки супериорну интерпретацију...

Балша Брковић, *Вијести*

ВЕЧЕРАС

ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
ПОДГОРИЦА

ШЋЕРИ МОЈА

Маја Тодоровић

Адаптација и режија: Ана Вукотић

Сценографија: Александар Вукотић

Костимографија: Лео Кулаш

Композитор: Александар
Радновић Попај

Покрет: Соња Вукићевић

Сарадник
на драматургији: Балша Почек

Играју:

Књегиња Зорка Петровић
(касније Карађорђевић)
Књаз Никола Петровић
Књегиња Милена Петровић
Сердар
Војвода Божо Петровић
Пјесник
Таст
Новинар
Поп
Шеф дипломатије
Аустријски изасланик

ВАЊА ЈОВИЋЕВИЋ*

МИРКО ВЛАХОВИЋ
ВАРЈА ЂУКИЋ
ДАНИЛО ЧЕЛЕБИЋ
МИШО ОБРАДОВИЋ
СЛАВКО КАЛЕЗИЋ
СЛОБОДАН МАРУНОВИЋ
СТЕВАН РАДУСИНОВИЋ
ГОРАН ВУЈОВИЋ*
ЗОРАН ВУЈОВИЋ
ДУШАН КОВАЧЕВИЋ*Студенти II године глуме
у класи проф. Бранимира Поповића, ФДУ Цетиње

ВРЕМЕ ШИШАРКИ

Зоран
Јеремић

Са Александром Поповићем упознао ме Пуриша Ђорђевић. На томе ћу му до гроба бити захвалан, јер Поповић је један од најзанимиљивих људи са којима сам као новинар разговарао.

Позвао ме у Звездара театар на пробу „Баш бунара“. Први пут је режирао један свој комад. Почетак лета 1996. У то време уређивао сам Ужичку недељу код газде Тонија. Платио ми је аутобуску карту до Београда и пасју радост од сендвича. Не знам да ли то да разумем као судбинску метафору, али тих дана клоњирана је и Овца Доли. Са Пашиновца ме из Лемијево пицерии испратио Гага Вас. Тони бејаше заузет борбом против Гогићевих социјалиста и бугарских пирата.

Поповић није давао неке посебне инструкције глумцима на проби. Сећам се да му је на паузи Пеца Ејдус дискретно скренуо пажњу: „Ацо, па на шта ово личи, реци јој (Ружици Сокић) да утиша мало, па не игра Антигону!“ Комад је иначе тематизовао судбину избеглица из последњих ратова, које је мајчица Србија дочекала у фискултурној сали. Још један Поповићев горко-хуморни поглед из историјског вагона треће класе, ако се овде историја икад нечим другим и возила до расклиматаним возовима за Ристановића поље преко Токија.

Поповић је био невероватно луцидан опсерватор свих могућих феномена на кугли земаљској. Током разговора рекао ми је да је израчунао да када би се правио филм од два сата о нашој планети од када она постоји, човек би се појавио у последњих седам секунди. Чини ми се да на било ког његовог јунака не можемо да се љутимо више од седам секунди.

Раблеовски раскошан језик Поповићевих драма освојио нас је и синоћ у представи Народног позоришта. Природност и аутентичност тог језика сваког од његових ликова приближио нам је као блиског рођака. Нико нам није крив што смо најлакше препознали Шишарку као метафору наше вишедеценијске политичке стварности. Није баш поуздана вага за тачно мерење, али ако би пропорција била једно дете-једна партија онда овде царује промискуитет много теже врсте од Зориног. Испаде да смо сви сирочад промашених партијских бракова и развода. Шиндо каже да сачекамо да се Трампова Меланија скући. Ја нисам приметио да су јој окице византијско плаве.

Усталом, Шишаркино падање било је некакао спонтано и људски, а ово наше више у духу оног чувеног афоризма Рада Јовановића:

Дигли сте за њега руке.

А прошли сте као да сте дигли ноге!

ПОЛИТИКА Danas

РТС
Радио-телевизија Србије

вечерње
НОВОСТИ

ВЛАС

АФОРИЗМИ О ШЕКСПИРУ

Милован Витезовић

*Лакше је било стварном краљу Магбету,
јер њега није Шекспир написао!*

* * *

*Како би тек Шекспирове личности
обрадиле свога писца!*

* * *

Историја је позориште. Без Шекспира!

* * *

*Шта нам вреди што смо трагичан народ,
кад нисмо народ Шекспира*

* * *

*Тачно је да смо у дилемама.
Али за нашу драму не одговара Шекспир већ ми!*

* * *

*Краљевство које је нуђено за коња
мање је вредно од коња!*

* * *

*Бен Џонсон је писао добре комедије,
а његова је трагедија што је био Шекспиров исписник!*

* * *

*Комедија је кад илузиониста забавља народ,
трагедија је кад га води!*

БИЛТЕН ЈПФ-А ДОСТУПАН ЈЕ НА САЈТОВИМА:

www.uzickopozoriste.rs
www.jpof.uzickopozoriste.rs
www.uzickanedelja.rs
www.infoera.rs

ОЦЕНА ПУБЛИКЕ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ НОВИ САД НА ДРИНИ ЂУПРИЈА	4,29
АТЕЉЕ 212 БЕОГРАД ПИЈАНИ	4,07
ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД ХАМЛЕТ	4,63
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД МАРИЈА СТУАРТ	3,76
ЗКМ ЗАГРЕБ ХИНКЕМАН	4,86
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД БЕЛА КАФА	4,70

Издаје Савет XXI Југословенског позоришног фестивала Ужице 2016.

Уређује редакцијски одбор: Радојка Поповић - уредник, Ненад Ковачевић, Верица Туцовић, Мирјана Петровић, Ана Милошевић, Богдан Дамњановић, Зоран Јеремић, Александра Гловацки.

Тираж: 500 примерака • Штамп Графопринт Ужице